

ἀγάπην πρὸς τοὺς ἀνθρώπους. Ἐν τῇ προκειμένῃ περικοπῇ τοῦ Εὐαγγελίου ἀναγινώσκουμεν, ὅτι ὁ Σωτὴρ ἡμῶν ἐθεράπευσε δύο τοιοῦτους δυστυχεῖς δαιμονιζομένους, οἱ ὅποιοι ἔζων ἐντὸς τῶν μνησίων, ἐξερχόμενοι δ' ἐξ αὐτῶν ἦσαν τόσον φοβεροὶ καὶ ἐπικίνδυνοι, ὥστε οὐδεὶς ἐτόλμα νὰ περάσῃ διὰ τῆς ὁδοῦ ἐκείνης.

Ἄλλ' ὑπάρχει ἀσθένεια, ἡ ὁποία εἶναι πολὺ δεινότερα καὶ ἐπικινδυνωδέστερα καὶ εἰς τοὺς πύσχοντας καὶ εἰς τοὺς ἄλλους, συνίσταται δὲ ἡ ἀσθένεια αὕτη εἰς τὸ νὰ κυριευθῇ τις τοσοῦτον ὑπὸ τῶν παθῶν καὶ τῆς κακίας, ὥστε νὰ ὀδηγηθῇ μὲν αὐτὸς ἀνάθεκτος εἰς τὴν τελείαν αὐτοῦ κατατροπὴν καὶ τὴν ὕλικήν καὶ τὴν ἡθικήν, νὰ συμπαρασύρῃ δὲ μεθ' ἑαυτοῦ καὶ τοὺς ἄλλους διὰ τοῦ κακοῦ αὐτοῦ παραδείγματος. Δὲν εἶνε βεβαίως ὁ ἄνθρωπος ἀναμάρτητος. Ἐὰν εἴπωμεν ὅτι ἀμαρτάνει οὐκ ἔχομεν, ἐκυτοὺς πλυνώμεν καὶ ἡ ἀλήθεια οὐκ ἔστιν ἐν ἡμῖν, λέγει τὸ Εὐαγγέλιον. Ἄλλ' ἂν τὸ ἀμαρτάνειν εἴναι ἀνθρώπινον, τὸ νὰ ἐμμένῃ τις ὅμως εἰς τὸ κακόν, τὸ νὰ κατὰδικῇ εἰς ἀχρηστίαν καὶ τὸ λογικὸν καὶ τὴν συνείδησίν του, νὰ σύρεται δ' ὡς αἰχμαλωτοῦ ὑπὸ τῶν παθῶν του, τοῦτο δὲν εἶναι πλέον ἀνθρώπινον, εἶναι κτηνώδες, καὶ ὀδηγεῖ τὸν ἄνθρωπον ταχέως ἢ ἄργα εἰς τὴν δυστυχίαν καὶ τὴν τελείαν αὐτοῦ καταστροφὴν. Ἡ ἱστορία μαρτυρεῖ ὅτι ὁ ζῶν ἐν κακοῖς εἶναι σπάνιον, ἂν μὴ ἀδύνατον, νὰ μὴ τιμωρηθῇ ἐν τέλει· διότι εἶναι ἀναμάρτισθῆτον, ὅτι ὑπάρχει καὶ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ θεία δική, ἥτις πολλάκις ἐκδηλοῦται κατὰ τρόπον ἐκκλησιαστικὸν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ οὐδεμίαν ἀφίνει ἀμφιβολίαν, ὅτι ὡς ἡ ἀρετὴ συνήθως βραβεύεται ἐπὶ τῆς γῆς, οὕτω καὶ ἡ κακία τιμωρεῖται καὶ ὀδηγεῖ τοὺς κακοὺς βραδέως μὲν πολλάκις, ἀλλ' ἀσφαλῶς, εἰς τὴν καταστροφὴν αὐτῶν. «Τὰ ὀψώνια τῆς ἀμαρτίας θάνατος.»

Ἄλλὰ καὶ εἰς τοὺς ἄλλους ἀποδίδει ἡ κακία ἐπιβλαβεστάτη. Τοὺς ποιοῦντας τὴν ἀνομίαν, τοὺς κακοὺς, ὀνομάζει τὸ Εὐαγγέλιον ζιζάνια, σκάνδαλα· διότι ὡς τὰ ζιζάνια δηλητηριάζουσι τὸν καλὸν σίτον, οὕτω καὶ οἱ κακοὶ δηλητηριάζουσι τοὺς καλοὺς καὶ διαφθείρουσιν αὐτοὺς. Ἄν δὲ πᾶς κακὸς ἐν γένει βλάπτει διὰ τοῦ παραδείγματος του καὶ τοὺς ἄλλους, πολὺ περισσότερον βλάπτει αὐτοὺς τὸ κακὸν παράδειγμα ἐκείνων, οἵτινες ὑπερέχουσι τῶν ἄλλων καθ' οἷονδ' ἴσως τρόπον καὶ διακρίνονται ἐν τῇ κοινῇ οὕτως ἢ ἄλλως. Πρὸς τοὺς ρυθμίζουσι τὰς πράξεις των οἱ πολλοί, πρὸς αὐτοὺς ἐξομοιοῦνται. Πόσον σφοδρῶς ἔλεγον οἱ ἄρχαιοι ἡμῶν πρόγονοι, ὅτι οἱ ἀρχόμενοι ἐξομοιοῦνται συνήθως πρὸς τοὺς ἀρχοντας. Ὑποθέσκατε τῷ ὄντι, ὅτι ἐν πολιτείᾳ τινὶ οἱ πολιτικοὶ ἀρχοντες διαχειρίζονται κακῶς τὴν ἐξουσίαν αὐτῶν, δὲν προάγουσι τὰ ὕλικά καὶ ἡθικά συμφέροντα τῶν πολιτῶν, θυσιάζουσιν εἰς τὸ ἴδιον συμφέρον τὸ κοινόν, παρανομοῦσιν ἀσυστόλως καὶ ἀκολασταίνουσι, δὲν ἀπονέμουσι δικαιοσύνην, δὲν σέβονται τὰ θεῖα, δὲν βραβεύουσι τὴν ἀρετὴν, οὐδὲ τιμωροῦσι τὴν κακίαν· πῶς θέλετε ἐν τοιαύτῃ πολιτείᾳ ὁ λαὸς νὰ εἶναι ἀνώτερος τῶν ἀρχόντων του; θὰ μιμηθῇ αὐτοὺς κατ' ἀνάγκην καὶ θὰ ἐξομοιωθῇ πρὸς αὐτοὺς. Ὑποθέσκατε ὅτι ἐν τῇ αὐτῇ πολιτείᾳ οἱ ἐκκλησιαστικοὶ ἀρχοντες εἶναι ἀνάξιοι τῆς ὑψηλῆς αὐτῶν ἀποστολῆς, δὲν διακατέχονται ὑπὸ ζήλου ἱεροῦ καὶ ἀγίου, παραβιάζουσιν ἀσυστόλως καὶ θεῖους καὶ ἀνθρωπίνους νόμους περιορίζουσιν ὅλην τὴν εὐσέβειαν αὐτῶν εἰς τύπους καὶ συμβολὰς, ἐκμεταλλεύονται τὰ ὑψηλὰ αὐτῶν ἀξιώματα πρὸς πορισμόν, διυλίζουν ὡς ἄλλοι Φαρισαῖοι τὸν κῶνα πᾶν καὶ τὴν κάμηλον καταπίνουσι· πῶς θέλετε ὁ λαὸς βλέπων τοὺς ἐκκλησιαστικούς του ἀρχοντας τοιοῦτους νὰ μὴ ἐξομοιωθῇ πρὸς αὐτοὺς, νὰ μὴ γείνη κατ' ἀνάγκην ἀσεβέστερος αὐτῶν; Ἐὰν τὸ ἄλλας μαρτυρῇ, ἐν τίνι ἀλισθηρέαται. Ὑποθέσκατε ἐν τέλει ὅτι ἐν τῇ αὐτῇ πολιτείᾳ πάντες οἱ

ὁπωσδήποτε δικρινόμενοι καὶ ὑπερέχοντες, οἱ σοφοί, πλούσιοι, οἱ γονεῖς, οἱ διδασκαλοὶ, ἀσεβοῦσι πρὸς τὸ δίκαιον καὶ τὴν ἀρετὴν, διαστρέφουσι τὴν ἀλήθειαν, ἐνισχύουσι διὰ τοῦ παραδείγματος των τὴν κακίαν καὶ τὴν ἀκολασίαν, τὴν τρυφήν καὶ τὴν πολυτέλειαν, τὴν ἀσέβειαν ἐν γένει πρὸς ὅτι ἱερὸν καὶ ἅγιον· πῶς θέλετε ἐν τοιαύτῃ πολιτείᾳ οἱ κατώτεροι νὰ μὴ ἐξομοιωθῶσι πρὸς τοὺς ἀνωτέρους των, νὰ μὴ μιμηθῶσι τὸ παράδειγμα αὐτῶν καὶ νὰ διαφθάρωσι καὶ αὐτοί;

Ἰδοὺ δικτὶ ἡ κακία καὶ ἡ διαφθορά μάλιστα τῶν ἀρχόντων καὶ ἀνωτέρων ἀποδίδει ὀλεθρία εἰς τοὺς πολίτας καὶ γίνεται αἰτία τῆς κοινῆς διαφθορᾶς καὶ καταστροφῆς. Διὰ τοῦτο τὸ Εὐαγγέλιον εἶπεν· «Οὐκ ἔστι ἀνθρώπων, δι' οὗ τὸ σκάνδαλον ἔρχεται». Διὰ τοῦτο ὁ Χριστὸς συνέστησεν εἰς τοὺς μαθητάς του νὰ δίδωσι κατ' ἐξουσίαν εἰς τοὺς ἄλλους τὸ καλὸν παράδειγμα. Εὐτυχεῖς οἱ λαοὶ ἐκεῖνοι, τῶν ὁποίων οἱ ἀρχοντες ὀδηγοῦσιν αὐτοὺς· διὰ τοῦ καλοῦ παραδείγματος των εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ κατήκοντος καὶ τῆς ἀρετῆς καὶ ἀναδεικνύουσιν αὐτοὺς ἰσχυροὺς καὶ μεγάλους. Δυστυχεῖς τοὺνναντίον οἱ λαοὶ ἐκεῖνοι, τῶν ὁποίων οἱ ἀρχοντες διὰ τοῦ κακοῦ παραδείγματος ὀδηγοῦσιν αὐτοὺς εἰς τὴν κακίαν καὶ τὴν διαφθοράν, εἰς τὸν μακρὸν καὶ τὴν ἀποσύνθεσιν.

ΟΙ ΕΞΕΝΙΤΕΥΜΕΝΟΙ ΚΑΙ ΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ

Καὶ πρὸ ἱερῶν καὶ πρὸ πολλῶν ἄλλων ἐκ Ἀκχεδαίμονος μνησθόμεν συχνά ὅτι πλείστοι ἐκ τῶν ἐκπαιζομένων ἐπιστρέφουν φησικοί, ὅτι δικαιοῦμενοι ἔπειτα ἐν τῇ μικρῇ οἴκῳ αὐτῶν ὁμοῦ μετὰ τῶν οἰκείων μεταδίδουν εἰς αὐτοὺς τὴν φθίν, καὶ ὅτι ὁλόκληροι κῶμα τοῦ νομοῦ τούτου κατήνηται φησισκομεῖν. Ἐπεὶ τοὺς 150 φησικούς νοσηλεύω, διεβεβήκει με μετὰ ψυχικοῦ ἄλγους πρὸ μηνῶν ἱερός φιλόπαιτος ἐκείθεν ἔλθων εἰς Ἀθήνας! Ὁμοίως μνησθόμεν πρὸ πολλῶν ὅτι περὶ τῶν νοσοῦντων καὶ ἀπονήσκοντων τούτων οὐδεὶς γίνεται λόγος· τὸ πρᾶγμα θεωρεῖται φυσικόν, θεομηνία τις. Ὁ νεκρώσιμος κῶμα τοῦ νομοῦ εἰς τὴν κηδεῖν ἐκάστου τῶν νεκρῶν τοῦ βίου τούτων, οὐδενὸς ταράττει τὸν νοῦν. Ὅταν δ' ὅμως συναλλαγματικῇ τις πέντε ἢ δέκα λεπῶν ἔλθῃ ἐξ Ἀμερικής, τότε τὸ γεγονός τοῦτο διασκατίζεται καὶ διατυμπανίζεται εἰς ὅλας τὰς κώλας καὶ εἰς ὅλους τοὺς δῆμους· δι' ὧν τῶν δυνατῶν μέσων. Οὕτω δὲ συμβαίνει νὰ ἐξέπλητται ἡ νοσηρὰ φαντασία τῶν νέων πρὸς ἀποδημίαν εἰς τὴν εὐδαίμονα θεωρουμένην ἐκείνην γῆν, εἰς τὴν ὁποῖαν ὁ χρυσὸς τρέχει εἰς τὰς ὁδοὺς! Καὶ κατὰ τοῦ δεινοῦ τούτου οὔτε ἡ Κυβέρνησις οὔτε τις ἄλλος τολμᾷ τι!

Καὶ ὅμως φρονοῦμεν ὅτι ἡ Κυβέρνησις διὰ τῶν νομαρχῶν, τῶν δημάρχων, τῶν προξένων καὶ λοιπῶν ὀργάνων αὐτῆς ἠδύνατο καὶ ὄφειλε νὰ καθιστᾷ κατ' ἑτος γνωστὸν εἰς ὅλους διὰ τοῦ τύπου, πόσοι κατ' ἑταίρειαν, ἐπίσημον στατιστικὴν ἐκ τῶν κατ' ἑτος ἀποδημούντων ἀπέρχονται, ἐκεῖ καὶ πόσοι ἐπιστρέφουν φησικοί καὶ ἐλθόντες. Ὁ κριθμὸς τῶν οὕτως ἢ ἄλλως κατὰστρεφόμενων θὰ ἐξέπληττει, εἰμὲθα βεβαίως, καὶ τοὺς τολμηροτάτους καὶ τότε καὶ οἱ γονεῖς καὶ οἱ οἰκεῖοι τῶν μεθόντων ἐπὶ τῇ θέᾳ ἡ μάλλον ἐπὶ τῇ ἐλπίδι τοῦ χρυσοῦ θὰ ἐβλεπον ὀρθοῖς ὁμῶς τὸν μέγαν κίνδυνον εἰς τὸν ὁποῖον θὰ ἐκτεθοῦν τὰ τέκνα των ἐκπαιζόμενα καὶ θὰ προσεπάθουν παντοιοτρόπως νὰ τὰ κρατοῦν ἐδῶ ἀρραδύνοντες, νυμφεύοντες ἢ ὁπωσδήποτε προφυλάσσοντες αὐτὰ ἀπὸ τοῦ κακοῦ τούτου.

Ὅστις ἔλαβε ποτὲ εὐκαιρίαν νὰ συνομιλήτῃ μετ' ἄλλοι ἐθνῶν ἀνθρώπων, θὰ περητῆρησε πόσον ἐνθουσιῶδως ἐκρά-

ζονται ὑπὲρ τῆς ἱστορίας των, ὑπὲρ τοῦ ἔθνους των, ὑπὲρ τῶν ἐλπίδων καὶ τῆς ἀποστολῆς των. «Καυχώμεθα ὅτι εἴμεθα Αὐστριακοὶ!!» ἔλεγεν πρὸς ἐμὲ ἄλλοτε πλοίαρχος τις τοῦ Αὐστριακοῦ Λόδ. «Ὁπόσον ἐνδοξον τὸ παρελθὸν ἡμῶν τῶν Σέρβων! ἀνεβόα πρὸς ἐμὲ ἔθνους ἄλλοτε Σέρβος τις νεκρίας ἐν Λιψία. «Γερμανία, Γερμανία ὑπὲρ πάν, ὑπὲρ πάν ἐν τῷ κόσμῳ!» ψάλλον οἱ Γερμανοὶ νέοι εἰς πᾶσαν αὐτῶν διασκέδασιν. Τὴν ἐθνικὴν ταύτην υπερηφανίαν θὰ εὗρητε εἰς ὅλους ἀνεξαίρετως τοὺς λαοὺς, καὶ δι' αὐτὸ βλέπετε ὅτι ἀγαποῦν, λατρεύουν ὡς ἱερὸν τὴν χώραν, ἡ ὁποία φυλάττει τὰ ὅσα τῶν πατέρων των, εἰς τὴν ὁποίαν εὐρίσκεται ἡ οἰκία ἐν ἣ ἐίδον τὰ φῶς καὶ ἔλαβον τὰ ῥητορικά φιλήματα καὶ θαπεύματα, ὅπου εἶναι ἡ ἐκκλησία ἐν ἣ ἐβαπτίσθησαν καὶ ἐν τῇ τρυφερᾷ ἡλικίᾳ ἐγονυπέτησαν καὶ ἐδεήθησαν τοῦ Θεοῦ τῶν πατέρων των. Διὰ τὴν ἐθνικὴν ὑπερηφανίαν, διὰ τὸν ἐθνικὸν ἐνθουσιασμὸν τοῦτον βλέπετε αὐτοὺς ἐτόιμους νὰ ὑποστώσι πᾶσαν θυσίαν ὑπὲρ τοῦ μέλλοντος καὶ τοῦ μεγαλείου αὐτῆς. Διὰ τὸν ἐνθουσιασμὸν τοῦτον διέλυσεν ὁ Σκουρᾶς τὸ ἐμπορικὸν του κατὰστῆμα εἰς τὴν Ὀδησσὸν καὶ μετέβαινεν εἰς τὴν Κωνσταντινῶν, ἵνα κατηχήσῃ πάντας εἰς τὰς Φιλικὰς ἐταιρείας.

Ἡμεῖς οἱ Ἕλληνες ἔχομεν τοιοῦτον παρελθόν, ὅποιον καὶ ἄλλο ἔθνος εἰς τὸν κόσμον· ἡμεῖς πρῶτοι πάντων ἐνοήσαμεν καὶ ἐδιδάξαμεν τὸν κόσμον τὴν ἐννοίαν τῆς πατριδὸς καὶ τῆς φιλοπατρίας καὶ τὸ ἀποθνήσκαι ὑπὲρ αὐτῆς, ἡμεῖς πρῶτοι ἐπενόησαμεν τὴν ἐλευθερίαν τοῦ πολίτου καὶ τὴν παρρησίαν τοῦ λόγου, ἡμεῖς ἀπηλλάξαμεν τὸν κόσμον ἀπὸ τῶν φόβων τῆς δεισιδαιμονίας καὶ ἀμαθείας ἐξευρόντες τὰς ἐπιστήμας καὶ πρὸ πάντων τὴν φιλοσοφίαν, ἡμεῖς ἐκαλλύναμεν καὶ κατεστήσαμεν εὐχάριστον τὸν βίον διὰ τῶν καλῶν τεχνῶν· ἡμεῖς καὶ τὸ πάλαι καὶ κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα ἐπανειλημμένως ἐσώσαμεν τὴν Εὐρώπην ἀπὸ τῆς Ἀσιατικῆς βρβαρότητος· ἡμεῖς καὶ κατὰ τὸν παρελθόντα αἰῶνα πρῶτοι ἐδείξαμεν εἰς τὸν κόσμον ὅτι ἡ ἐλευθερία δὲν εἶναι κτήμα μόνων τῶν μεγάλων καὶ ἰσχυρῶν ἐθνῶν ἀλλὰ πάντος γενναίου καὶ φιλοτιμοῦ λαοῦ, ὅτι ὁ μέγας κολοσσὸς, τὸν ὅποιον ἔτρεμον πάντες καὶ ὀνόμαζον Μέγαν Κύριον τῶν τριῶν ἡπείρων, εἶχε τοὺς πόδας πηλίνους καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ παλαίσῃ πρὸς ἔθνος μικρὸν μὲν, ἀλλ' ἐμφορούμενον τοῦ θεοῦ πρὸς τῆς φιλοπατρίας καὶ ἐθελουσίας. Δοιπὸν ἡμεῖς ὑπὲρ πάντας τοὺς ἄλλους δικαιοῦμεθα νὰ ψάλλωμεν ὑπερηφάνως· «Ἑλλάς, Ἑλλάς, ὑπὲρ πάν, ὑπὲρ πάν ἐν τῷ κόσμῳ!»

Καὶ ὅμως ἐνῷ ἔχομεν τοιαύτην ἱστορίαν, ἐνῷ κατοικοῦμεν τὴν αὐτὴν με ἐκείνους γῆν, ἐνῷ εἴμεθα τέκνα τῶν μεγίστων εὐεργετῶν καὶ διδασκάλων τῆς γῆς, ἐνῷ λαλοῦμεν τὴν γλῶσσαν ἐκείνων, καὶ ἔπρεπε νὰ ἔχωμεν σφαιρὴ καὶ ζωηρότητας τὰς παραδόσεις αὐτῶν, νὰ εἴμεθα ὑπερήφανοι διὰ τὸν ἐθνισμὸν μας καὶ νὰ ἐνθουσιώμεν ὑπὲρ αὐτοῦ, δὲν το κάμνομεν ὅσον καὶ ὅπως πρέπει.

Αἰτία τούτου βεβαίως εἶναι ὅτι ἡ ἱστορία ἡμῶν αὕτη δὲν διδάσκεται πάντοτε εἰς τὰ σχολεῖα ἡμῶν μετὰ τοῦ ἱεροῦ ἐκείνου ἐνθουσιασμοῦ, ὁ ὁποῖος ὀφείλει νὰ συνοδεύῃ τὸ μέγιστον τῆς πατρίδος ἱστορίας. Ὁ Πρῶστος Τράϊνκε διδάσκει τὴν Πρωστικὴν ἱστορίαν ἐν Βερολίνῳ δὲν ἐφάνετο ὡς ἄνθρωπος συνήθης, ἀλλὰ ὡς τῶν παλαιῶν ἐκείνων θεολόγων προφητῶν, διὸ καὶ συνήρπαζε τὰς ψυχὰς τῶν ἀκροατῶν του. Εἰς τὰς εὐδαίμονεστάτας τοῦ βίου μου ὥρας καταλέγω ἐκείνας κατὰ τὰς ὁποίας εἶτε διδασκόμενος εἶτε διδάσκων συνεκινήθη καὶ ἐδάκρυον ἐν τῇ παραδόσει τῆς Ἑλληνικῆς ἱστορίας. Ἦσαν δάκρυα ἐκείνα τὰ ὁποῖα εἰς τὰς ψυχὰς ἡμῶν ἐγένοντο ἅγιον μύρον καὶ ἐμύρωσαν καὶ συνέδεσαν πάντας ἡμᾶς ἀδιαρρήκτως μετὰ τὴν ἐθνικὴν ἰδέαν, μετὰ τὸ ἐθνικὸν μεγαλεῖον, μετὰ τὴν ἐλπίδα εὐτυχέστερου μέλλοντος μεγάλης Ἑλλάδος.

Οὕτως ὀφείλουσιν οἱ διδάσκαλοι νὰ παραδίδουν εἰς τοὺς νέους δύο Εὐαγγέλια, ἐν μὲν τὸ τοῦ Σωτῆρος, ἄλλο δὲ τὸ τῆς Ἑλληνικῆς ἱστορίας, καὶ νὰ ἐξείρουν τὰ ἀγαθὰ τὰ ἀπορρέοντα ἐξ ἑκατέρας κληρονομίας ἀλλὰ καὶ τὰ μεγάλα καθήκοντα ἡμῶν πρὸς αὐτάς.

Διὰ τούτων δὲν θέλω οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν νὰ νοηθῇ ὅτι σκοπεῖται νὰ ψέξω τοὺς διδασκάλους, τοὺς εὐγενεῖς σκαπανεῖς τοῦ ἐθνικοῦ μεγαλείου· ἀλλὰ δὲν θὰ προσκρούω, ἐλπίζω, εἰς τὴν φιλοτιμίαν αὐτῶν λέγων ὅτι εὐχῆς ἔργον θὰ ἦτο, ἂν ἡ Κυβέρνησις ἐφίστα τὴν προσοχὴν τῶν κ.κ. ἐπιθεωρητῶν, τῶν σχολαρχῶν καὶ Γυμνασιαρχῶν ἐπὶ τὸ μέγα καὶ σημαντικὸν τοῦτο, ἂν ἐπειθεν ὁπωσδήποτε τοὺς διδασκόντας ὅτι καθήκον ἐθνικὸν ἔχουσι ν' ἀγωνίζωνται πῶς νὰ ἐμβάλωσιν εἰς τὰς ἀπαλὰς ψυχὰς τῶν παιδιῶν τὸν ἐνθεον καὶ ἐνθουσιώδη ζῆλον ὑπὲρ τοῦ ἐθνικοῦ μεγαλείου καὶ τῆς ἐθνικῆς ἱστορίας καὶ γλώσσης καὶ τὴν ἐθνικὴν ὑπερηφανίαν δι' αὐτά. Πέπεισμαι δ' ὅτι νέοι ποτισθέντες τὰ θεῖα νόματα τῆς Ἑλληνικῆς ἱστορίας θὰ ἀγαπήσουν ἐμμανῶς τὴν πατρίδα ἡμῶν καὶ δὲν θὰ ἐγκαταλείπουν αὐτὴν τρέχοντες εἰς τὸν ἄλλον κόσμον, ἵνα κερδίσουν χρυσὸν ἢ μάλλον ἵνα ἐκεῖ δυστυχίσουν καὶ μετ' αὐτῶν ἡ Ἑλλάς.

ΛΑΓΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ

Β'.

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ

Ἀποροῦμεν ἀληθῶς τίς τῶν δύο εἶναι ὁ κινδυνωδέστερος τῶν ἐχθρῶν τῆς ἑλληνικῆς πρωτεύουσας. Τὸ μετὰ κυνικῆς ἀναιδείας ἐκτυλισσόμενον πρὸ αὐτῆς ἐν πομπῇ καὶ παρατάξει ἀνθήκων θέαμα ἢ τὸ μετὰ τινος φόβου καὶ συστολῆς κρυφίως ἀνταλλασσόμενον ἀνθήκων ἀνάγνωσμα.

Τὸ πρῶτον προϋποθέτει βεβαίως ἔκλυτον ἥθῶν καὶ ἐπίσημον αὐτῆς ἀνοχὴν καὶ ἀναγνώρισιν. Ἡ συνανάμιξις ἀρχῶν καὶ λαοῦ καὶ ἡ ἐν συμπνοῇ χειροκρότησις ἀνθηκῶν ἔργον, ἐν τισι τῶν ἀθηναϊκῶν θεάτρων, προδίδει ἀσφαλῶς ἐγκεφαλικὸν νόσημα, εἴτε τὰς ἀρχὰς ἐκλαβόμεν ὡς κεφαλὴν, εἴτε τοὺς κατοίκους μίαν πρωτεύουσαν. Καὶ τὰ ἐγκεφαλικά νοσήματα εἶναι πάντοτε κινδυνώδη.

Τὸ δεύτερον ὅμως φοβόμεθα ἡμεῖς πλείοτερον, τοῦτέστι τὰ ἀνθηκὰ ἀναγνώσματα. Οἱ ἀκόλαστοι γέλωτες, οἱ ἀντηχοῦντες ἐκ τῶν μαζῶν γνωστῶν τιμῶν θεατρῶν, εἶναι ἀδύνατον νὰ ὑπερβῶσιν ὁρίσιμα ὅρια. Αἱ πλείετα τῶν ἀθηναϊκῶν οἰκογενειῶν ἐχάραξαν ἡδὴ περὶ αὐτῶν κύκλον πολὺ ὁμοιάζοντα πρὸς ὑγειονομικὴν ζώνην. Δὲν ἔχουσι μὲν ἀκόμη τὸ θάρρος νὰ κλείσωσι τὰς θύρας των εἰς τοὺς ἄρρενας ἢ θήλειαις θαμνῶν, τῶν ἐν λόγῳ ἀνθηκῶν θεαμάτων, κατὰ βέβαιον ὅμως αἰσθάνονται πρὸς αὐτοὺς βθεῖν περιφρόνησιν. Ἀλλὰ καὶ ἂν ὁλόκληρος ἡ πρωτεύουσα ἦτο μεμολυμένη, πάλιν τὸ μόλυσμα δὲν θὰ μετεδίδετο εὐκόλως διὰ τῶν δημοσίων τούτων θεαμάτων.

Τὰ ἀνθηκὰ ὅμως ἀναγνώσματα ἐμπνέουσιν ἡμῖν σοβαρώτερως ἀνησυχίας· ὡς καλῶς παρατηρημένα φιλολογικὰ δύναται νὰ μετακρῶσιν πανταχοῦ τῶν ἑλληνικῶν χωρῶν παντοειδῆ μόλυσμα. Ἡ ἐξ Ἀθηνῶν προελευσὶς χρησιμεύει ὡς καλὸν συστατικόν. Ἐπέρχουσιν αὐταὶ τῶν ἱερῶν διὰ τὰς ἐπαρχίας καὶ τὰς ὑποδούλους χώρας, τοῦτέστι πηγὴν πάσης ἐξουγενείας! Καὶ ἐκτελοῦσιν ἀληθῶς τὴν οἰκτρὰν ταύτην ἀποστολήν. Πὰ ἀναιδῆ βιβλία καὶ φυλλάδια καὶ περιοδικὰ, τὰ ἐν Ἑλληνίᾳ προωρισμένα δι' ὁρισμένους τάξεις καὶ μὴ τολμῶντα νὰ ἐπιδείξωσι τὰ ἐξώφυλλα των ἐκεῖ ὅπου πατροπαράδοτος βασιλεύει ἡ τιμὴ καὶ ἡ ἡθικὴ, τὰ περιοδικὰ ταῦτα, ἐλεύθερα πάσης ἐπιβλέψεως, κατέχουσι παρ' ἡμῖν τὴν πρῶτην θέσιν ἐν τισι βιβλιοπωλείοις, ἴσως καὶ ἐν τισιν οἰ-

κογενείας. Διατί και αἱ Ἀθῆναι νά μὴ τροφοδοτήσωσι τὴν ἄλλην Ἑλλάδα διὰ τῶν πνευματικῶν τούτων τροφῶν; Διατί νά μὴ μεταδώσωσι τὸ ἐκ τῆς Δύσεως φῶς;

Καὶ ἰδοὺ ἐλεεινὰ τινὰ ἔργα διεφθαρμένων διανοιῶν ἀντιστοίχους εὐρίσκοντα περὶ ἡμῶν δικνοίας, δικσκευάζονται ἢ μεταφράζονται εἰς τὴν δύσμοιρον ἑλληνικὴν...

Πρὸ μηνὸς κατηγγέλομεν τὴν ἀνέυρεσιν τοιούτων ἐν τινὶ γυμνασίῳ τοῦ Κράτους καὶ μετχθιδόντες τὴν ἀγανάκτησιν τοῦ γυμνασιάρχου καὶ τῶν γονέων ἠρωτώμεν ἂν ὑπάρχωσι νόμοι κολάζοντες τοὺς διεφθαρτοὺς τῆς νεότητος. Ἡ δὲ, ὅσῳ βαθύτερον μελετῶμεν τὸ ζήτημα, ὑπὸ τόσῳ μεγαλειτέρῳ καταλαμβάνομεθα φθόνῳ. Καὶ δὲν ἀρκεῖ ἡμῖν πλέον πρὸς πρόληψιν καὶ θεραπείαν ἢ πρὸς τὰς ἀρχὰς ἑκκλησίας καὶ ἡ τυχὸν παρὰ τὰς αὐτῶν. Ἀλλὰ εὐρυτέρῃ ἀστυνομίᾳ ἡθῶν δεόν νά ἰδρυθῇ ἡ τῶν γονέων.

Ὅπως προκειμένου περὶ δημοσίων θεαμάτων, οἷα τὰ περιγραφέντα ἤδη, μίαν εὐρομεν θεραπείαν, τὴν ἐν σώματι ἀποχώρησιν τοῦ ἀροκτηρίου, ἐφ' ὅσον τοῦτο ἀποτελεῖται ἐξ ἀνθρώπων σεβομένων ἑαυτούς, οὕτω προκειμένου περὶ ἀνηθικῶν ἀναγνωσμάτων, τὴν θεραπείαν πάλιν ἀναμένομεν ἐξ αὐτῶν τῶν γονέων. Οὐδεὶς κάλλιον αὐτῶν δύναται νά προφυλάξῃ καὶ σώτῃ τὰ τέκνα τῶν. Παρ' οὐδενὸς ἄλλου ἢ ἐλπίζωσιν.

Δὲν εἶναι φιλοστοργία καὶ καθήκον πρὸς αὐτὰ μόνῃ ἡ παροχὴ ὑγιεινῆς τροφῆς καὶ ὁ σχηματισμὸς μικρῆς ἢ μεγάλης διὰ τὸ μέλλον τῶν περιουσίας. Πρωτίστῃ φιλοστοργία καὶ καθήκον εἶναι ἡ προφύλαξις ἀπὸ ἡθικῶν δηλητηριάσεων καὶ ἡ περιφρούρησις τῆς ψυχῆς αὐτῶν ἀπὸ κινδύνων, ὧν τὰ ἀποτελέσματα ἔσονται ἀνυπολόγιστα καὶ διὰ τὰ τέκνα καὶ διὰ τοὺς γονεῖς καὶ διὰ τὴν πατρίδα.

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΗΣ ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΠΑΤΡΙΩΝ ΑΜΥΝΗΣ

ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΑΙ

Δωρεαὶ πρὸς τὴν Ἐταιρείαν

Ὁ ἐν Μισσαλῶν ἀρχιμανδρίτης κ. Γρ. Ζιγαβηνὸς ἀπέστειλε τῇ Ἐταιρείᾳ ὡς ἐτήσιον τοῦ δωρεᾶν φρ. χρ. εἰκοσιν.

Ὁ ἐν Λειψίᾳ ἀρχιμανδρίτης κ. Ἀκάκιος Ἀθανασίουδης ὡς ἰδίαν τοῦ προσφωτῶν δρ. εἰκοσι πέντε.

Συγχαρητήρια Ἀρχῶν

Τοῦ ἐφημερίου τῆς ἐν Μισσαλῶν Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας ἀρχιμανδρίτου κ. Ζιγαβηνοῦ γράφοντος: «Τὸ ἔργον τῆς Ἐταιρείας ὑμῶν ἐστὶ προφανὲς μέγα καὶ λίαν δυσχερὲς, ὅτῳ μέγας καὶ χαλεπώτατος ἐστὶν ὁ ἐχθρὸς, ὁ ἥδη λαθραίως καὶ ὑπόβουλως, ἢ μάλλον ὑφ' ἡμῶν αὐτῶν ἐλαφρῶς, ὡς φίλος τις, προσκλήθει ἐντὸς τῶν ἱερῶν περιβόλων τοῦ οἴκου ἡμῶν, τοῦ Γένους ἡμῶν, τῆς ὁρθοδόξου καὶ ἀγίας τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας. Ὁ ἐχθρὸς οὗτος κατ' ἐμὲ ἐστὶν ὁ κινδυνώδης, ὡς φέρων δόλιον πρότγμα διανοητικῆς ἀναπτύξεως, εὐρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ, ὑψηλῆς δὴθεν ἐξευγενείσεως... Αἰχμαλωτίσας δ' ἄχρι τοῦ νῦν πολλῶν τὰς καρδίας καὶ τὴν διάνοιαν, ἤπλωσε χεῖρα ἀσεβῆ, ἡμῶν θεωμένων, καὶ ἤρξατο διαρπάζων τὰ προγονικά καὶ πάτρια ἡμῶν κειμήλια, τὴν εὐγένειαν τῆς προγονικῆς ἡμῶν γλώσσης τὸ αἶσθημα πρὸς τὴν φίλην πατρίδα, τὸν ἀτίμητον θησαυρὸν τῆς ὁρθοδόξου ἡμῶν πίστεως, ἐν οἷς ὑπάρχει ὁμολογουμένως ἡ ἑκκλησία ἡ δόξα καὶ τὸ ἀληθὲς μεγαλεῖον τοῦ προσφωτῶν καὶ ἐνδόξου ἑλληνικοῦ ἡμῶν γένους, τὸ μεγαλεῖον τῆς ἀγίας καὶ ὁρθοδόξου τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, ἣτις ἐστὶν ἐν τῷ κόσμῳ Ἐκκλησία Θεοῦ ζῶντος, στῆλος καὶ ἐδραῖωμα τῆς ἀληθείας».

Τοιοῦτον φοβερὸν ἐχθρὸν ἐχρυστῇ ἡ ὑμετέρῃ Ἐταιρεία νά καταπολεμήσῃ εἶναι ἀξία θαυμασμοῦ, πίστεως ἀρωγῆς καὶ ὑποστηρίξεως παρὰ παντός Ἑλλήνος, εὐλοκρῶς σεβομένου τὸ γένος καὶ τὴν ὁρθόδοξον αὐτοῦ πίστιν. Αἰσθάνουμαι ἄμετρον ἀνακούφισιν καὶ χαρὰν ψυχικὴν, ὅτι οἱ Σεβαστοὶ τῆς Ἐταιρείας ἰδρυταὶ κατενόησαν σοφῶς καὶ διέγνωσαν ἐπισταμένως τὸν πειρασμὸν αὐτῶν, τὰς ἐνεργείας αὐτοῦ, τὸν σκοπὸν αὐτοῦ, τὰς ἐπενεχθείσας ὑπ' αὐτοῦ πηγὰς εἰς τὴν καρδίαν τοῦ ἔθνους. Κατανοήσαντες δὲ καλῶς ταῦτα, ὁρθότατα ἐπίσταντες καὶ τὰ ἰσχυρὰ καὶ ἀκαταμάχητα αὐτῶν ἀμυντικὰ ὅπλα, δι' ὧν ἡ πατριωτικὴ καὶ εὐσεβὴς ὑμῶν Ἐταιρεία ἀναδειχθήσεται σὺν Θεῷ ἐν καιρῷ θριαμβεύουσα κατὰ τοῦ πολέμου, ἐκρίζουσα μὲν πάντα τὰ ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ ἐνσπαρέντα ζιζάνια ἐν τῷ ἀγρῷ τῶν Ἑλλ. καρδιῶν, ἐνσπεύρουσα δὲ τὸν ἀραιφνῆ καὶ καθαρόν σπόρον, τὰ σωτηριώδη αἰσθήματα τοῦ ἀγνοῦ φίλτρου καὶ τῆς γνησίας ἀγάπης πρὸς τὰ ἑλλ. ἥθη καὶ ἔθιμα, πρὸς τὴν ἱστορίαν καὶ τὴν φιλόσοφον δόξαν τῶν μακαρίων ἡμῶν προγόνων, πρὸς τὸ προσφωτῶν ἡμῶν ἑλλ. γένος, πρὸς τὴν ὁρθόδοξον τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν πίστιν καὶ πρὸς τὴν ἀγίαν αὐτοῦ Ἐκκλησίαν».

Τοῦ ἐφημερίου τῆς ἐν Λειψίᾳ Ἑλλ. Ἐκκλησίας κ. Ἀκακίου γράφοντος: «Ἀξία πολλῶν ἐπαινῶν καὶ θερμῶν συγχαρητηρίων εἶναι τὰ ἐπιτεκτα μέλη τῆς λαμπρῆς καὶ πατριωτικωτάτης ταύτης Ἐταιρείας, ἣτις ἐπενόησε τὴν ἐκδοσὶν τῶν «Πατρίων», ἅτινα διὰ τῶν ἐκδόσεων δημοσιευομένων ἡθικοθρησκευτικῶν καὶ πατριωτικῶν ἐν αὐτοῖς ἀρθρῶν τὰ μάλιστα νομίζω θὰ συντελέσωσιν εἰς τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ θρησκευτικοῦ καὶ ἐθνικοῦ φρονήματος, ὅπερ ἀπὸ τίνος ἐπὶ τοσοῦτον, ὡς μὴ ὤφειλεν, ἐχαλαρώθῃ παρὰ τῷ λαῷ τῆς ἀ-υ-οῦς ἡμῶν πατρίδος».

Τοῦ Νομάρχου Κερκύρας ἐκφράζοντος τῇ Ἐταιρείᾳ «ἐγκάρδια συγχαρητήρια ἐπὶ τῇ ἐθνικωτάτῃ αὐτῆς δράσει». Κ. Λ. Κ. Λ.

Ἡ ΤΡΑΠΕΖΑ ΜΙΤΥΛΗΝΗΣ

Ἐν Ἀθῆναις καὶ ἐν Πειραιεῖ

Ἐκτελεῖ πᾶσαν τραπεζικὴν καὶ χρηματιστικὴν ἐργασίαν ὑπὸ τοῖς συμφερωτέροις ὅροις. Αἱ πιστωτικαὶ ἐπιταγαὶ τῆς καὶ αἱ τηλεγραφικαὶ πληρωμαὶ τῆς παρέχουσι μεγάλας εὐκολίας τοῖς ἐνδιαφερομένοις.

Τὰ πρὸς ἐνοικίαν χρηματικοὶ δῶκεται εἶναι τὰ ἀσφαλέστερα καὶ εὐθηνότερα.

Οἱ πελάται τῆς Τραπεζῆς ἐν Ἀθῆναις δύναται νά καταθέσωσι παρ' αὐτῇ πρὸς φύλαξιν τὰ χρυσόγραφα καὶ τιμαλφὰ τῶν δωρεῶν.

Διὰ τὰς χρηματικὰς καταθέσεις πληρώνει 3 ο/ο ἐν ὄψει καὶ ἀνυλόγως διὰ μακροτέρως προθεσμίας, διὰ τὰς εἰς χρυσὸν κατ' ἰδιαιτέραν συμφωνίαν καὶ διὰ τὰς ἐπιμεληθεῖσας καὶ τὰς τῶν εὐαγῶν ἱδρυμάτων τὸν 4 ο/ο προϊόντα.

Ἡ Τραπεζὴ Μιτυλήνης ἔχει τὴν ἑδρὰν ἐν Μιτυλήνῃ καὶ καταστήματα ἐν Κωνσταντινουπόλει, Σμύρνῃ, Θεσσαλονίκῃ, Ἀθῆναις καὶ Πειραιεῖ.

ἔχει Γραφεῖα ἐν τῇ Πόλει καὶ Σταυροδρομίῳ Κωνσταντινουπόλεως.

Τὰ καταστήματά τῆς δίδουν πᾶσαν πληροφορίαν περὶ κινήσεως ἀτμοπλοίων Ἀγλαίου (Κουρτζή) ὡς καὶ περὶ τῶν ἀνηκόντων εἰς τὴν κατηγορίαν New Port γαλινθάρων ἐκ τῶν ἐν Ἑρμείῳ ἰδιοκτητῶν τῆς ἀνθρακωρυχείων. Κεντρικὰ ἀποθῆκαι ἐν Κωνσταντινουπόλει, Σμύρνῃ, Θεσσαλονίκῃ καὶ Πειραιεῖ. ἔχει ἀντιπροσωπείας ἐν Δικελῇ, Μαγνησίᾳ, Ναυλῇ, Φιλαδέλφειᾳ, Οὐσίᾳ, κλπ. τῆς Μικρασίας καὶ πρὸς τὴν Ἀνατολὴν καὶ Μαυρὴν Θάλασσαν ὅπου προσεγγίζουν τὰ ἀτμοπλοία Κουρτζή ἀνήκοντα αὐτῇ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

Πλατεία Κάνιγγος. ἐν Ἀθῆναις
ΕΠΟΣ ΕΝΝΑΤΟΝ

Ἐμπορικὴ Σχολὴ

Γεωργικὴ Σχολὴ

Μεταλλευτικὴ Σχολὴ

Βιομηχανικὴ Σχολὴ

Προπαιδευτικὸν Σχολεῖον

Οἰκονομικὸν Γαλλικόν

Ἐπερινὰ μαθήματα

Δελτίον τῶν προσδωρῶν τῆς Βιομηχανίας καὶ τοῦ Ἐμπορίου.

Προγράμματα ἀποστέλλονται δωρεάν παντὶ τῷ αἰτούντι

ΑΓΓΕΛΙΑΙ "ΠΑΤΡΙΩΝ",
ἀναρκοῦνται μόνον μετὰ
ἐγγραφῆς καὶ κατ' ἀποκρίσιν.